

$$\frac{\partial \rho}{\partial t} + \frac{\partial}{\partial x}(\rho u) = 0$$

In de bibliotheek word je burger

Landelijke dag voor programmamakers

11 mei 2023

bureau
COMMON
GROUND

Even voorstellen...

BRAM EIDHOF

We gaan het vandaag hebben over...

- I. Wat (democratisch) burgerschap is
- II. Wat je daar als bibliotheek mee kan
- III. Op welke manieren je daar iets mee kan
- IV. Welke mogelijkheden jullie zien

Je kan later meer lezen

Nu te downloaden
op:
[www.biscutrecht.nl/
democratischburg
erschap](http://www.biscutrecht.nl/democratischburgerschap)

DEMOCRATISCH BURGERSCHAP IN DE BIBLIOTHEEK

theorie, praktijk en mogelijkheden

Kiza Magendane & Bram Eidhof, januari 2023

Wat is *democratisch* burgerschap?

Er zijn veel verschillende ideeën over wat goed burgerschap is. In de notie *democratisch*

Democratisch burgerschap is het vermogen je te kunnen manifesteren als burger. Denk aan het vermogen om je standpunt te verwoorden en te denken over de inrichting van je buurt, stad of het land. Of door samen tot oplossingen te komen met een diversiteit aan overtuigingen, ideeën en belangen. Steeds meer bibliotheken maken werk van democratisch burgerschap door activiteiten te organiseren. Waarom eigenlijk? Deze leesraad verkent de

bureau
COMMON
GROUND

Maar eerst...

In twee- of drietallen

1. Kies een maatschappelijke ontwikkeling die je zorgen baart
2. Wat als die nog 15 jaar zo doorgaat? Zo beeldend mogelijk
3. Wat zijn 1 of 2 zaken die je mensen zou kunnen leren, om die trend te voorkomen?

I: Wat is democratisch burgerschap?

Denken over burgerschap is niet nieuw

Wat we goed burgerschap vinden, verschildt per land en tijdperk.

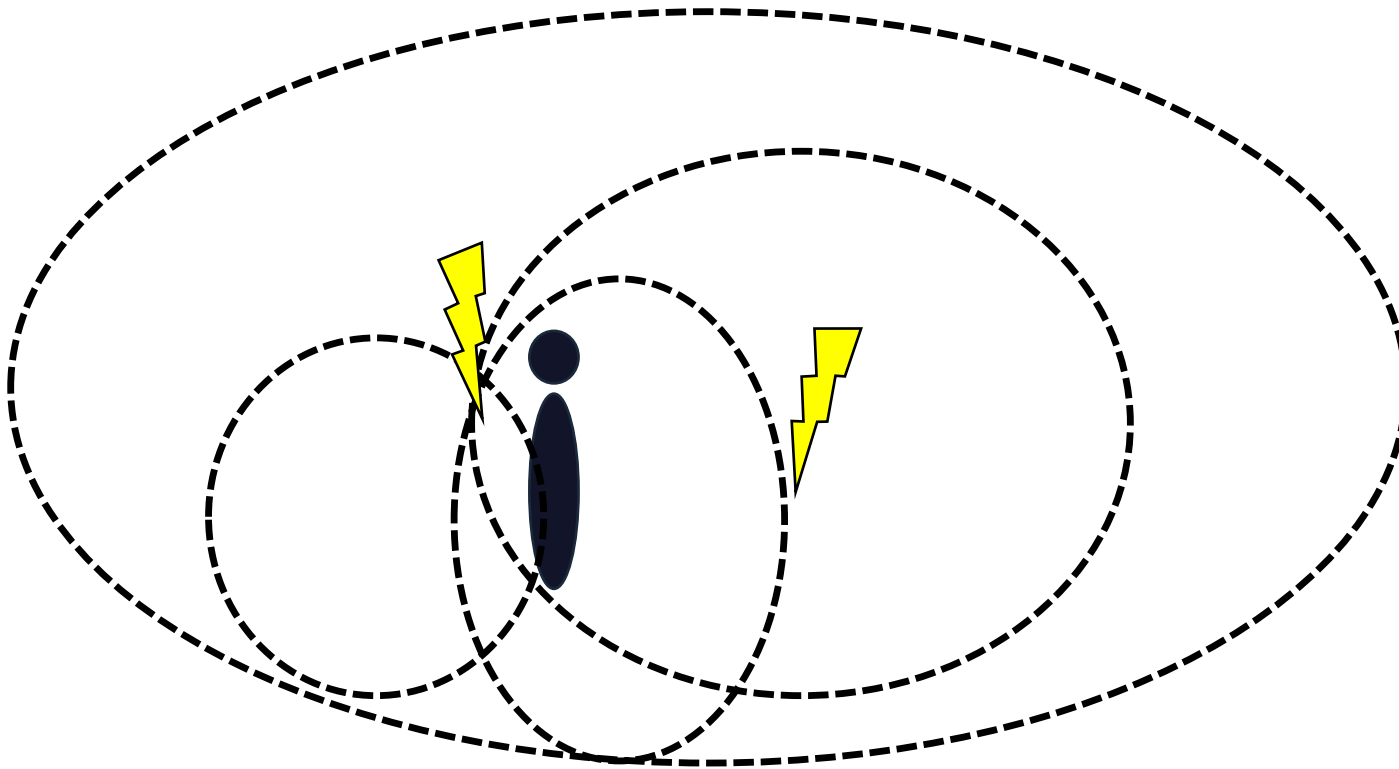

bureau
COMMON
GROUND

Binnen landen zijn er ook verschillende perspectieven. In Nederland spreken we vaak over *democratisch* burgerschap

- In Nederland zijn er veel vrijheden
- Vrijheden faciliteren verschillen en leiden tot conflict
- Daarom hanteren we vangrails
 - Democratie
 - Rechtsstaat
- Die vangrails bestaan uit:
 - **Structuren**, zoals vrije verkiezingen, scheiding der machten
 - **Cultuur**, bijvoorbeeld je kunnen verwoorden, om kunnen gaan met conflicten, bereid zijn te luisteren

Het gaat altijd over...

Sociale,
maatschappelijke en politieke
onderwerpen

Hoe we tot
besluiten en
oplossingen
komen

Toerusten in
plaats van
indoctrineren of
verwaarlozen

bureau
COMMON
GROUND

Democratisch burgerschap staat onder druk: spanningen, machteloosheid, ongelijkheid

Een greep uit de cijfers:

- Spanningen
 - 8 op de 10 Nederland vindt dat er (heel) veel spanningen zijn tussen bevolkingsgroepen (CBS)
 - Toename in extreme uitingen, geweld tegen religieuze minderheden
- Machteloosheid en wantrouwen
 - 6 op de 10 jongvolwassen (18 tot 25 jaar) voelt zich politiek machteloos (SCP)
 - Laag vertrouwen in de overheid (30%), licht afnemend onderling vertrouwen tussen mensen (Engbersen et al, 2021)
- Ongelijkheid
 - Praktisch opgeleiden voelen zich te min om deel te nemen aan maatschappelijke initiatieven (Visser, 2018)
 - Er is een grote kloof tussen praktisch opgeleiden en de Tweede Kamer (factor 13, andere kloven maximaal factor 2)
- Er is nog wel steun voor de democratie en rechtsstaat als uitgangspunten

II. Wat kun je als bibliotheek met democratisch burgerschap?

Trend: steeds meer bibliotheken in binnen- en buitenland maken werk van democratisch burgerschap bevorderen

Community librarianship

Lezingen en festivals

Human libraries

Vrijheidsdagen

Stadslab

Discussie-avonden

Escape room

Bibliotheken hebben ook een bijzondere positie in de samenleving. Wat maakt een bibliotheek bijzonder?

Wat maakt een bibliotheek bijzonder?

- Je bent er vrijwillig
- Er zijn mensen die je kunnen helpen (gids, loods)
- Er is veel betrouwbare kennis
- Je kan er mensen ontmoeten
- Het is een onpartijdige, voor iedereen toegankelijke publiek

Bibliotheken richten zich nog overwegend op de *usual suspects*, minder op de *unusual suspects*

Wie zijn de **unusual suspects**?

Een of meerdere van de volgende kenmerken:

- Praktisch opgeleid
- Migratie-achtergrond
- Jong

Tip: denk na over de waarden waar je als bibliotheek voor staat

- Niet neutraal
- De basiswaarden van de democratie en rechtsstaat

Weten waar je voor staat helpt de rust te bewaren als er discussie of gedoe van komt

Interview

Voorlezen door dragqueens leidde tot bedreigingen. 'We branden de bieb plat, hoorden we'

Marjolein Hordijk Bibliotheek Gelderland Zuid De bibliotheek in Nijmegen organiseerde voorleessessies met dragqueens en werd vaak bedreigd.

Marit Willemsen 13 april 2023 Leestijd 2 minuten

Vox EXPLAINERS CROSSWORD VIDEO PODCASTS POLITICS POLICY CULTURE SCIENCE MORE

The rising Republican movement to defund public libraries

Libraries bolster democracy. Republicans want to get rid of them.

By Fabiola Cineas | Updated May 8, 2023, 11:42am EDT

f t SHARE

Most Read

- 1 Your boss is obsessed with productivity without knowing what it means

III. Wat kun je als bibliotheek met democratisch burgerschap?

Vier mogelijke rollen

1. Bron van informatie over maatschappelijke vraagstukken
2. Podium, plek en verbindend platform
3. Oefenplaats voor democratisch burgerschap
4. Gids en ondersteuning in zelforganisatie

Welke rol nemen jullie bibliotheken nu al in?

De longread zit tjokvol inzichten...

Weet welke doelen je stelt

De longread zit tjokvol inzichten...

- We organiseren een activiteit
- Mensen komen opdagen
- Mensen doen mee
- Mensen leren duurzaam (impact op de deelnemers)
 - Over een onderwerp
 - Kennis en vaardigheden om zich als burger te manifesteren
 - Dat het mogelijk is om de buurt, wijk, stad of de wereld te veranderen
- Mensen agenderen onderwerpen
- Mensen veranderen iets (impact op de wereld)
- Mensen leren zichzelf organiseren

De longread zit tjokvol inzichten...

Maak het rondje af

En er is meer: vandaag lanceren we de bijbehorende gids, met voorbeelden en inzichten van programmamakers

Met tips en inspiratie van:

Petra ten Brinke, Bibliotheek Utrecht
Winston Brandon, Bibliotheek Zuid-Kennemerland
Bastian de Pooter, de bblthk - Bibliotheek Wageningen
Manja Mekking, de bblthk - bibliotheek Wageningen
Githa Beek, Bibliotheek Utrecht
Marieke van der Kruijs, Bibliotheek Utrecht
Lotte Kwak, Bibliotheek Utrecht
Babette Zwitterlood, Bibliotheek Utrecht
Gina van den Berg, Bibliotheek De tweede verdieping, Nieuwegein

**Nu te downloaden
op:**
[www.biscutrecht.nl/
democratischburg
erschap](http://www.biscutrecht.nl/democratischburgerschap)

bureau
COMMON
GROUND

IV: Welke mogelijkheden zien jullie voor democratisch burgerschap in jullie bibliotheken? Wat zou een eerste, belangrijke stap zijn?

Dank voor jullie aandacht!

Meer weten? Aan de slag?

Neem gerust contact op! bram@bureaucommonground.nl